

A 371919

MIQUEL BATLLORI

RECORDS PERSONALS I ÚLTIMS ESCRITS

OBRA COMPLETA VOL. XIX

Edició a cura d'Eulàlia Duran (dir.) i Josep Solervicens (coord.)

Pròleg de Cristina Gatell i Glòria Soler

Núm. 36

BIBLIOTECA D'ESTUDIS I INVESTIGACIONS

Tres i Quatre, 2003

TAULA

PRÒLEG	VII
1. RECORDS DE QUASI UN SEGLE	
1.1. Des d'una família barcelonina	3
1.2. Els anys de formació escolar i universitària (1916-1928)	27
1.3. Lluny de Barcelona (1928-1940)	55
1.4. A l'illa del bell parlar (1941-1947)	85
1.5. Primers passos d'un jesuïta català a Roma	101
1.6. El concili, el postconcili i el post-postconcili	125
1.7. Entre el món historiogràfic i el món clerical	147
1.8. Des del mirador: la personalitat intel·lectual de Miquel Batllori	173
2. CONVERSES SOBRE ELS MEUS ESCRITS	
2.1. L'interès medieval des dels meus estudis universitaris a Barcelona (1925-1928)	211
2.2. L'Humanisme i el Renaixement italocatalans als segles XIV-XVI	233
2.3. El Barroc literari i el polític centrats en Baltasar Gracián i en la guerra de 1640-1652	257
2.4. La problemàtica de la Il·lustració a Espanya i a Europa durant el regnat de Carles III	277
2.5. De Jaume Balmes, pensador i polític, a Vidal Barraquer, prelat i patrici	303

3. TESTIMONIATGES AUTOBIOGRÀFICS

3.1. Cromos d'una infància burgesa	325
3.2. Humorisme. El lloro, el moro, el mico i el senyor de Puerto Rico	335
3.3. Religiositat	373
3.4. Mig segle llarg amb Gracián	
I. Autobiografia graciana	387
II. Autobiografia graciana	392

4. ÚLTIMS ESCRITS

4.1. Pròleg a una història de la cultura catalana	409
4.2. Mig segle d'historiografia col·lectiva sobre la Corona d'Aragó	419
4.3. La Universitat de València en la política universitària de la Corona d'Aragó	427
4.4. Sant Francesc de Borja i la fundació del Col·legi Romà —ara, Universitat Gregoriana	445
4.5. En el IV Centenari de l'establiment dels jesuïtes a la ciutat de Manresa	455
4.6. Baltasar Gracián, escriptor i escriptorista	463
4.7. Barcelona i Catalunya en l'obra de Gracián	475
4.8. Ignasi Casanovas i Frederic Clascar: historiografia i recuperació del pensament del Set-cents al Vuit-cents	483
4.9. Lliçó magistral en l'acte d'investidura com a doctor honoris causa per onze universitats de l'àmbit català (Barcelona, Santa Maria del Mar, 23 de maig de 2002)	503

5. NOTES CRÍTIQUES DE L'EDAT MITJANA AL MÓN CONTEMPORANI

L'Edat Mitjana

[1] ANTONI PLADEVALL, *Silvestre II (Gerbert d'Orlhac)* (ressenya).

- [2] SANT RAMON DE PENYAFORT (Conferència al Consejo General de la Abogacía Española, 2001).
- [3] MANFRED GERWING, *Vom Erde der Zeit. Der Traktat des Arnalds von Villanova über die Ankunft des Antichrist in der Akademischen Auseinandersetzung zu Beginn des 14. Jahrhunderts*, 1996 (ressenya).
- [4] JAUME MENSA I VALLS, *Les raons d'un anunci apocalíptic. La polèmica escatològica entre Arnau de Vilanova i els filòsofs i teòlegs professionals (1297-1305): anàlisi dels arguments i de les argumentacions*, 1998 (ressenya).
- [5] JOSEP PERARNAU, *Tres textos d'Arnau de Vilanova i un en defensa seva*, 2002 (ressenya).
- [6] JAUME DE PUIG I OLIVER, *La filosofia de Ramon Sibiuda*, 1997 (ressenya).
- [7] Presentació de GABRIEL LLOMPART, *La pintura gòtica mallorquina*, 1999.
- [8] ANTONIO MANFREDINI, *I codici latini di Niccolò V. Edizione degli inventari e identificazione dei manoscritti*, 1944 (ressenya).
- [9] *Epistolari de la València Medieval*, vol. II, a cura d'AGUSTÍN RUBIO VELA, 1998 (ressenya).
- [10] *L'Ausiàs March llatí de l'humanista Vicent Mariner*, a cura de MARCO ANTONIO CORONEL RAMOS (ressenya).
- [11] NEUS GARCIA INYESTA-GUILLEM OLIVER SUNYER, *El casal dels Nunis, Torre dels enagistes de Manacor, s. XIII-XVI*, 1994 (ressenya).
- [12] Pròleg a NIEVES ESTHER MUELA FERNÁNDEZ, *Cubas. Historia de una villa*, 1986.

Els Borja

- [13] Presentació d'*Els Borja*, monogràfic d'*Afers*, 17, 1994.
- [14] La terra i els temps de Calixt III i d'Alexandre VI, presentació del catàleg de l'exposició *Xàtiva, els Borja: una projecció europea* (Xàtiva, 1995).
- [15] Nota editorial a *De València a Roma. Cartes triades dels Borja*, 1998.

- [16] Presentació de *L'epistolari familiar dels Borja*, 1998.
- [17] Pròleg a MIQUEL BATLLORI (dir.), *Diplomatari Borja*, 2002.
- [18] El *Diplomatari Borja*. Recordança i elogi de Lluís Cerveró i Gomis.
- [19] Presentació de XIMO COMPANYY, *La Roma dels Borja*, 2003.
- [20] JUAN DE BORJA, *Empresas morales*, València, 1998; RAFAEL GARCÍA MAHÍQUES, *Empresas morales de Juan de Borja*, 1998 (ressenyas).

..... 537

L'Edat Moderna

- [21] «Unes paraules d'inauguració» al Congrés *De la unió de coronas al Imperio de Carlos V* (Barcelona, 21 de febrer del 2000).
- [22] *Els regnes hispànics de la Corona d'Aragó*. Ressenya d'ERNEST BELENGER CEBRIÀ, *La Corona de Aragón en la monarquía hispánica*, 2001.
- [23] Pròleg a MANUEL LLANAS, *El llibre i l'edició a Catalunya: apunts i esbossos*, 2001.
- [24] La contemporaneïtat de cinc segles d'impremta montserratina, 1499-1999.
- [25] Les Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- [26] Montserrat en l'espiritualitat de sant Ignasi.
- [27] Felip II i l'episcopat català.
- [28] *Canzoniere ispano-sardo della Biblioteca Braidense. Edizione, studio introduttivo e commento*, 1996 (ressenya).
- [29] Pròleg a PEDRO CHIRINO, *Història de la província de Filipines de la Companyia de Jesús, 1581-1606*, 2000.
- [30] JOSEP M. BENÍTEZ I RIERA, *Jesuïtes i Catalunya: fets i figures*, 1996 (ressenya).
- [31] Pòrtic a ROMÁN PIÑA HOMS, *Les cartes romanes de mossèn Pinya (1717-1718). Una Mallorca ferida per la intolerància*, 2000.
- [32] Breu colofó per a una història llarga, la de BARTOMEU FONT I OBRADOR, *Història de Lluçmajor*, vol. IX, 2001.

- [33] La il·lustració. Notes al marge d'una discussió.
 [34] Pròleg a AGUSTÍ ALCOBERRO, *L'exili austriacista (1713-1747)*, 2002.
 551

Baltasar Gracián

- [35] Presència de Gracián a Europa i Amèrica, avui (2001).
 [36] Colofó a BALTASAR GRACIÁN, *El Críticón*, ed. de Carlos Vaíllo, il·lustracions d'Antonio Saura, 2002.
 [37] «Descubrir reanudando», pròleg a JOSÉ M. ANDREU Y CELMA, *Gracián y el arte de vivir*, 1998.
 [38] El valor d'un llibre.
 585

El món contemporani

- [39] La balada de Mallorca de l'*Atlàntida* de Verdaguer.
 [40] Parlament de Miquel Batllori amb motiu de la Celebració del Centenari de la Cambra del Llibre de Catalunya.
 [41] La importància de l'ensenyament mitjà.
 [42] Pròleg a JESÚS MASSIP, *El tesoro de la catedral de Tortosa i la guerra civil de 1936* (inèdit).
 [43] Discurs inaugural: les obres de remodelació i ampliació de la Biblioteca de Catalunya (9 de setembre de 1998).
 592

Personatges per a una Galeria

- [44] JOAN-BAPTISTA MANYÀ.
 [45] El DOCTOR MARAÑÓN que he conegut.
 [46] L'obra poètica d'ANNA MARIA DE SAAVEDRA.
 [47] HIGINI ANGLÈS (Lletra oberta a Valentí Miserachs, Roma, 2001).
 [48] AGUSTÍ DURAN I SANPERE, a un quart de segle del seu traspass.
 [49] FRANCESC DE BORJA MOLL en dos moments cabdals de les lletres catalanes.

[50] MARTÍ DE RIQUER.	
[51] ALBERT MANENT, entre literatura i política.	
.....	599

Dos diccionaris d'història de l'Església

[52] Presentació del <i>Diccionario histórico de la Compañía de Jesús</i> (2001).	
[53] Presentació del <i>Diccionari d'història eclesiàstica de Catalunya</i> (vol. III, 2001).	
.....	627

Dues commemoracions

[54] Introducció i Cloenda de JOSEP SOLERVICENS, <i>Miquel Batllori, historiador humanista</i> , (17 de febrer-17 de març de 1998).	
[55] Discurs d'agraïment per recepció de la medalla d'honor del Parlament de Catalunya (24 d'abril de 2001).	
.....	630

Colofó

[56] Un jesuïta vitalment crític enfront de l'Església institucional.	
[57] <i>Imago Mundi</i> .	
.....	635

NOTA EDITORIAL	647
----------------------	-----

SIGLES I ABREVIATURES	651
-----------------------------	-----

ÍNDEX ONOMÀSTIC	653
-----------------------	-----